

Streda 9. marca 2011

18. zastáva názor, že vnútorný i vonkajší rozmer tejto stratégie si vyžadujú rozdelenie existujúcich finančných prostriedkov Spoločenstva pre atlantickú oblasť na základe spoločných priorít;
19. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby stanovili zjednodušené pravidlá na uľahčenie vykonávania tejto stratégie a zníženie súvisiaceho administratívneho zaťaženia;
20. vyzýva Komisiu, aby pri stanovovaní priorít vývoja stratégie EÚ pre atlantickú oblasť úzko spolupracovala s Európskym parlamentom, a žiada ju, aby pravidelne informovala Európsky parlament o stave vykonávania tejto stratégie a konzultovala s ním túto otázku;
21. vyjadrí svoje názory na budúce oznámenie Komisie prostredníctvom iniciatívnej správy;
22. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, Výboru regiónov a ďalším príslušným inštitúciám.

Správa o pokroku Turecka za rok 2010

P7_TA(2011)0090

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. marca 2011 o správe o pokroku Turecka za rok 2010

(2012/C 199 E/13)

Európsky parlament,

- so zreteľom na správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2010 (SEK(2010)1327),
- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia z 27. septembra 2006 o pokroku, ktorý dosiahlo Turecko na ceste k pristúpeniu ⁽¹⁾, z 24. októbra 2007 o vzťahoch EÚ – Turecko ⁽²⁾, z 21. mája 2008 o správe o pokroku Turecka za rok 2007 ⁽³⁾, z 12. marca 2009 o správe o pokroku Turecka za rok 2008 ⁽⁴⁾ a z 10. februára 2010 o správe o pokroku Turecka za rok 2009 ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 21. septembra 2010 o obchodných a hospodárskych vzťahoch s Tureckom ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na rokovací rámec pre Turecko z 3. októbra 2005,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2008/157/ES z 18. februára 2008 o zásadách, prioritách a podmienkach obsiahnutých v prístupovom partnerstve s Tureckou republikou ⁽⁷⁾ (prístupové partnerstvo), ako aj na predchádzajúce rozhodnutia Rady o prístupovom partnerstve z rokov 2001, 2003 a 2006,
- so zreteľom na závery Rady zo 14. decembra 2010,
- so zreteľom na článok 110 ods. 2 rokovacieho poriadku,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 306 E, 15.12.2006, s. 284.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 263 E, 16.10.2008, s. 452.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 279 E, 19.11.2009, s. 57.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 87 E, 1.4.2010, s. 139.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 341 E, 16.12.2010, s. 59.

⁽⁶⁾ Prijaté texty, P7_TA(2010)0324.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 51, 26.2.2008, s. 4.

Streda 9. marca 2011

- A. keďže prístupové rokovania s Tureckom sa začali 3. októbra 2005 po tom, čo Rada schválila rokovací rámec, a keďže začiatok týchto rokovaní je východiskovým bodom dlhodobého procesu s otvoreným koncom,
- B. keďže Turecko sa zaviazalo k reformám, dobrým susedským vzťahom a postupnému približovaniu k EÚ a keďže toto úsilie by sa malo chápať ako príležitosť Turecka modernizovať vlastnú krajinu,
- C. keďže úplný súlad so všetkými kodanskými kritériami a integračná kapacita EÚ podľa záverov zo zasadnutia Európskej rady z decembra 2006 zostávajú základom pre vstup do EÚ, ktorá je spoločenstvom založeným na spoločných hodnotách,
- D. keďže Komisia dospela k záveru, že Turecko v roku 2010 pokračovalo vo svojom procese politických reforiem, ale absencia dialógu a ducha kompromisu medzi hlavnými politickými stranami má negatívny vplyv na vzťahy medzi kľúčovými politickými inštitúciami a spomaľuje prácu na politických reformách,
- E. keďže je to už spolu päť rokov, čo Turecko stále neimplementovalo ustanovenia vyplývajúce z Dohody o pridružení medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom a z dodatkového protokolu k tejto dohode,
1. oceňuje podporu ďalšej demokratizácii Turecka a odhodlanie budovať otvorenú a pluralitnú spoločnosť zo strany tureckých občanov a občianskej spoločnosti a vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby v tejto súvislosti plne využívali všetky nástroje politiky rozširovania EÚ pre kandidátske krajiny;
 2. berie na vedomie pomalý pokrok Turecka, pokiaľ ide o reformy, a pripomína, že turecká vláda sa zaviazala podstúpiť komplexné reformy s cieľom splniť kodanské kritériá a modernizovať Turecko; vyzýva vládu, aby v tomto smere zvýšila svoje úsilie;
 3. je znepokojený pokračujúcou konfrontáciou politických strán a nedostatočnou pripravenosťou vlády a opozície dosiahnuť konsenzus o kľúčových reformách; vyzýva všetkých politických aktérov, vládu a opozíciu, aby spolupracovali na posilňovaní politickej plurality v štátnych inštitúciách a aby presadzovali modernizáciu a demokratizáciu štátu a spoločnosti; vyzýva všetky opozičné sily, aby sa konštruktívne zúčastňovali na reformnom procese;
 4. upozorňuje na kľúčovú úlohu systému kontroly a rovnováhy pri riadení moderného demokratického štátu, ktorý musí byť založený na zásade delenia moci a rovnováhy medzi exekutívou, legislatívou a súdnictvom, dodržiavaní ľudských práv a základných slobôd, najmä slobody prejavu a slobody tlače, a na participatívnej politickej kultúre, ktorá skutočne zohľadňuje pluralitu demokratickej spoločnosti;
 5. zdôrazňuje úlohu Tureckého veľkého národného zhromaždenia ako inštitúcie, ktorá by mala byť kľúčovým príspevkom k posilňovaniu systému kontroly a rovnováhy a mala aktívne a konštruktívne podporovať modernizačné reformy na zásade odhodlania presahujúceho straníckosť a zároveň zabezpečovať demokratickú kontrolu vládnych politík;
 6. víta prijatie ústavných noviel ako kroku správnym smerom a žiada ich riadne vykonávanie v plnom súlade s normami Európskeho dohovoru o ľudských právach (EEDP) a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP); súčasne zdôrazňuje naliehavú potrebu celkovej ústavnej reformy, ktorá by transformovala Turecko na plnohodnotnú pluralitnú demokraciu, ktorej jadrom by bola ochrana ľudských práv a základných slobôd; víta deklarovanú pripravenosť vlády a opozície na takúto reformu a vyzýva vládu, aby zabezpečila riadnu účasť všetkých politických strán a zástupcov občianskej spoločnosti na celom ústavnom procese; vyzýva na vykonávanie balíka ústavných noviel; odporúča, aby bola k účasti prizvaná aj Benátska komisia;

Streda 9. marca 2011

7. víta početné symbolické gestá a gestá dobrej vôle a niektoré konkrétne kroky vlády v oblasti práva na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva, ochrany menšín a kultúrnych práv; trvá však na tom, že pre plné uznanie práv menšín sú nutné systematické zlepšenia; pobáda vládu, aby predovšetkým poskytla nový impulz demokratickému otváraniu sa, a vyzýva opozíciu, aby konštruktívne podporovala tento proces a zúčastňovala sa na ňom;

Plnenie kodanských kritérií

8. je znepokojený zhoršovaním sa situácie v oblasti slobody tlače, niektorými prípadmi cenzúry a rastúcou autocenzúrou tureckých médií, a to aj na internete; vyzýva vládu Turecka, aby dodržiavala zásady slobody tlače; zdôrazňuje, že nezávislá tlač je kľúčová pre demokratickú spoločnosť, a v tejto súvislosti zdôrazňuje významnú úlohu súdnictva pri ochrane a posilňovaní slobody tlače, ktorá zaručuje existenciu verejného priestoru na slobodný dialóg a prispieva k riadnemu fungovaniu systému kontroly a rovnováhy; zdôrazňuje potrebu prijatia nového zákona o médiách, ktorý by riešil okrem iného otázku nezávislosti, vlastníctva a administratívnej kontroly; rozhodol sa podrobne sledovať prípady Nedima Şenera, Ahmeta Şika a iných novinárov, ktorí čelia obťažovaniu zo strany polície alebo súdov;

9. víta nové zákony o rádiu a televízii, ktoré sú základom pre niekoľko pozitívnych posunov, napríklad zvýšenie podielu, ktorý môžu v tureckých mediálnych spoločnostiach legálne vlastniť zahraničné subjekty (až 50 % namiesto 25 %), vyjadruje však znepokojenie nad tým, že vysielanie je možné zastaviť z dôvodu národnej bezpečnosti bez použitia súdneho príkazu alebo rozhodnutia sudcu; berie so znepokojením na vedomie prax trestného stíhania novinárov zverejňujúcich dôkazy o porušovaní ľudských práv alebo iné skutočnosti vo verejnom záujme, a to najmä podľa článku 285 o porušení dôvernosti trestného vyšetrovania a článku 288 o pokuse o ovplyvnenie súdu trestného zákonníka; považuje kriminalizáciu názorov za kľúčovú prekážku ochrany ľudských práv v Turecku a odsudzuje neprimerané obmedzovanie slobody prejavu, združovania a zhromažďovania; naliehavo žiada Turecko, aby v tomto smere prísne dodržiavalo svoje medzinárodné záväzky v oblasti ľudských práv novelizovaním príslušných právnych predpisov a vyškoľením príslušníkov polície a sudcov;

10. odsudzuje skutočnosť, že viaceré ustanovenia, ako napríklad články 301 a 318 a článok 220 ods. 6 spolu s článkom 314 ods. 2 trestného zákonníka, článkom 7 ods. 2 zákona proti teroru a zákonom č. 5816 z 25. júla 1951, ako aj vyhlásenia vlády a kroky štátnych prokurátorov naďalej obmedzujú slobodu prejavu; pripomína svoje výzvy vláde, aby ukončila revíziu právneho rámca pre slobodu prejavu a čo najskôr ho zladila s EDLP a judikatúrou ESEP; v tejto súvislosti opakuje, že je potrebné, aby turecká vláda vydala jasné usmernenia pre prokurátorov, ktoré by sa týkali zákonov často využívaných na obmedzenie slobody prejavu; odsudzuje opakované neprimerané rušenie webových stránok a žiada vládu, aby vypracovala novelu zákona o internete (č. 5651) s cieľom zabezpečiť, aby už neobmedzoval slobodu prejavu a právo občanov na prístup k informáciám;

11. vyzýva vládu, aby dodržiavala právo na slobodu zhromažďovania a právo na slobodu združovania, ktoré je stanovené v článkoch 33 a 34 tureckej ústavy; ľutuje a odsudzuje v tejto súvislosti násilný policajný zásah proti študentským demonštráciám na Ankarskej univerzite v decembri 2010;

12. uznáva, že problematike práv Rómov v Turecku sa teraz venuje výrazná pozornosť a že sa ňou politicky zaoberá vláda a opozičné strany, odporúča, aby bolo pozorne sledované a kontrolované plnenie vládneho plánu týkajúceho sa bývania Rómov, najmä pokiaľ ide o udržateľnosť a metodiku vlastného plánu; nabáda tureckú vládu, aby aktívne zapájala rómske komunity do akéhokoľvek procesu začleňovania v rámci krajiny, ktorý sa týka Rómov, a dôveryhodne s nimi konzultovala;

13. oceňuje pokrok reformy súdnictva a znovu opakuje svoj názor, že nezávislosť a nestrannosť súdov sú kľúčovými predpokladmi fungovania pluralitnej demokratickej spoločnosti; je znepokojený tým, že podmienky tureckého súdnictva sa ešte stále nezlepšili tak, aby zaistili právo na spravodlivý a včasný proces; žiada vládu, aby implementovala ústavné zmeny prijaté v tejto oblasti a plne dodržiavala zásadu delenia právomocí medzi výkonnou a súdnou mocou a nezávislosti a nestrannosti súdnictva v súlade s európskymi normami;

Streda 9. marca 2011

14. je však znepokojený tým, ako turecký najvyšší súd interpretuje trestný poriadok, keďže rozširuje dĺžku zadržiavania pred súdnym procesom až na 10 rokov, čo jasne odporuje európskym normám v tejto oblasti; vyzýva Veľké národné zhromaždenie Turecka, aby zmenilo uvedený zákon v súlade s judikatúrou ESELP; súčasne pripomína povinnosť Turecka striktne dodržiavať svoj záväzok podľa článku 6 EDLP týkajúceho sa spravodlivého súdneho konania v primeranom čase, a to najmä vytvorením odvolacích súdov vo svojom právnom systéme a súčasne posilnením kapacity svojich najvyšších súdov;

15. víta rozhodnutie ESELP vo veci Dink/Turecko zo 14. septembra 2010; vyzýva preto turecké orgány, aby sa v plnej miere stotožnili s dôsledkami tohto rozhodnutia a zaviedli primerané opatrenia na ochranu uplatňovania slobody prejavu; je znepokojený umelými prekážkami zo strany tureckej štátnej správy, ktoré bránia v odhalení skutočných páchatel'ov vraždy arménskeho novinára Hranta Dinka;

16. víta skutočnosť, že prijaté ústavné zmeny konečne poskytujú základ pre zriadenie inštitúcie ombudsmana, a naliehavo vyzýva vládu, aby vypracovala právny predpis, ktorý umožní, aby bola do tejto novej funkcie demokraticky vymenovaná všeobecne rešpektovaná osobnosť, a parlament, aby ho na schválil; víta navrhované vytvorenie národnej inštitúcie pre ľudské práva, a žiada národné zhromaždenie Turecka, aby uskutočnilo konzultácie s občianskou spoločnosťou a poskytlo dostatočné záruky nezávislosti tohto nového orgánu v súlade s tzv. parížskymi zásadami;

17. oceňuje pokrok dosiahnutý vo vzťahoch medzi civilnými zložkami a vojskom, najmä zvýšenie civilného dohľadu obmedzením jurisdikcie vojenských súdov umožnením preskúmania rozhodnutí najvyššej vojenskej rady súdmi a opatreniami prijatými na to, aby vysoko postavených dôstojníkov súdili civilné súdy; konštatuje, že tento proces by bolo potrebné viesť ďalej s cieľom zabezpečiť úplný civilný dohľad, a naliehavo vyzýva parlament, aby sa aktívne zasadzoval za zabezpečenie parlamentného dohľadu nad bezpečnostnými silami vrátane dôsledného dohľadu nad rozpočtom na obranu;

18. zdôrazňuje, že vyšetrovanie prípadov údajne plánovaných štátnych prevratov, napr. prípadov Erge-
nekon a Kladivo, musí preukázať silu a riadne, nezávislé a transparentné fungovanie tureckých demokratických inštitúcií a súdnictva; je znepokojený príliš dlhým zadržiavaním podozrivých osôb pred začatím súdneho konania a zdôrazňuje, že všetkým podozrivým musia byť poskytnuté účinné súdne záruky; je znepokojený nedostatočným pokrokom v týchto vyšetrovaniach a poznamenáva, že nedávne zadržanie známych novinárov, ako sú Nedim Şener, Ahmet Şık, môže viesť k strate dôveryhodnosti týchto súdnych konaní, ktoré by práve naopak mali demokraciu posilniť;

19. považuje za poľutovaniahodné, že zmeny týkajúce sa zákazu politických strán predložené v rámci nedávnej reformy ústavy nenašli vo Veľkom národnom zhromaždení Turecka väčšinovú podporu, a naliehavo žiada všetky politické strany, aby príslušné predpisy uviedli do súladu so stanoviskom Benátskej komisie;

20. opakuje žiadosť, ktorú vyslovil vo svojich predchádzajúcich uzneseniach, o uskutočnenie reformy volebného systému znížením súčasnej desaťpercentnej hranice, čo by posilnilo pluralitu strán a lepšie odrážalo rôznorodosť tureckej spoločnosti; osobitne ľutuje skutočnosť, že v roku 2010 sa v tejto oblasti neuskutočnila žiadna reforma; žiada komplexnú kontrolu pravidiel financovania strán a volieb s cieľom posilniť vnútornú demokraciu strán a podporiť otvorenejší politický systém; vyzýva politické strany, aby posilnili svoju vnútornú demokraciu a zvýšili zodpovednosť zvolených zástupcov voči ich voličom;

21. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa ešte nedosiahol žiadny pokrok, pokiaľ ide o obmedzenie imunity poslancov parlamentu v prípade korupčného konania, a konštatuje, že existujú pochybnosti o zabezpečení dostatočnej ochrany vyjadrovania pokojných názorov v parlamente; vyzýva preto vládu a parlament, aby sa dohodli na vhodnej reforme systému poslaneckej imunity;

22. berie na vedomie, že Turecko v súčasnosti predsedá výboru ministrov Rady Európy, a nabáda ho, aby preukázalo svoje odhodlanie ctíť hodnoty Rady Európy podpisom a ratifikáciou Rámcového dohovoru o ochrane národnostných menšín a ratifikáciou všetkých dodatkových protokolov k Európskemu dohovoru o ľudských právach;

Streda 9. marca 2011

23. víta skutočnosť, že Veľké národné zhromaždenie Turecka ratifikovalo Opčný protokol k Dohovoru OSN proti mučeniu, a vyzýva Turecko, aby v úzkej spolupráci s Podvýborom pre zákaz mučenia a iného krutého, neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania bezodkladne plnilo jeho ustanovenia;

24. podporuje prebiehajúci dialóg medzi vládou a náboženskými komunitami vrátane komunít alevitov a gréckych, arménskych, aramejských a iných kresťanov; vyjadruje však sklamanie nad tým, že sa dosiahol len čiastočný pokrok, pokiaľ ide o právny rámec fungovania týchto komunít, najmä možnosť získať právnu subjektivitu, otvárať a prevádzkovať budovy pre bohoslužby, vzdelávať duchovných a riešiť majetkové problémy, ktoré neupravuje zákon o nadáciách; poukazuje na pretrvávajúce prietahy a procedurálne problémy a vyzýva na vyvíjanie skutočného a trvalého úsilia pri vykonávaní zákona o nadáciách, ktorý musí týmto náboženským komunitám umožniť fungovať bez zbytočných obmedzení v súlade s EDLP a judikatúrou ESEP; naliehavo žiada vládu, aby ešte viac podporovala slobodu svedomia a náboženskú pluralitu v tureckej spoločnosti;

25. vyzýva preto vládu, aby tieto otázky systematicky vyriešila tak, že zmení a doplní právne predpisy a zabezpečí ich riadne vykonávanie na všetkých úrovniach štátnej správy vrátane obcí; poukazuje v tejto súvislosti aj na odporúčania prijaté Benátskou komisiou na jar 2010, ktoré sa týkajú právnej subjektivity náboženských komunít a cirkevného titulu „ekumenický“ v pravoslávnom patriarcháte; víta rozhodnutie tzv. nadačného zhromaždenia o prevode gréckeho chlapčenského siroťinca na ostrove Büyükdada na ekumenický patriarchát v súlade s rozhodnutím ESEP a poskytnutie tureckého občianstva niekoľkým gréckym pravoslávny m kňazom na uľahčenie práce patriarchátu a Svätého synodu; víta náboženskú slávnosť v múzeu kláštora Sümela v meste Trabzon a slávnosť v kostole na ostrove Akdamar v provincii Van; považuje rozhodnutie tureckého najvyššieho súdu prijaté v neprospech kláštora Mor Gabriel, ktoré sa týka pozemkových sporov s obcami a tureckým ministerstvom financií, za poľutovaniahodné; pripomína, že očakáva, že vyhlásenia vlády o opätovnom otvorení gréckeho pravoslávneho seminára na ostrove Chalki budú čoskoro potvrdené konkrétnymi krokmi a opatreniami zabezpečujúcimi nehatené školenie kňazov kresťanských komunít v Turecku; naliehavo žiada vládu, aby venovala osobitnú pozornosť vzdelávacím materiálom v školách, ktoré by mali odzrkadľovať náboženskú pluralitu tureckej spoločnosti, a potrebe objektívnych výučbových materiálov;

26. dôrazne odsudzuje pokračujúce teroristické násilie páchané stranou PKK, ktorá je na zozname teroristických organizácií EÚ, a inými teroristickými skupinami na tureckom území; nabáda Turecko, EÚ a jej členské štáty, aby v boji proti terorizmu posilnili svoju spoluprácu, a to v úzkej spolupráci s protiteroristickým koordinátorom a s Europolom a v prísnom súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv;

27. vyzýva vládu, aby v rámci procesu demokratického otvárania sa Turecka obnovila úsilie o komplexné vyriešenie kurdskej otázky s cieľom dosiahnuť mierové riešenie; predovšetkým zabezpečením konzistentného uplatňovania zákonov povoľujúcich používanie kurdskeho jazyka v politickom a verejnom živote a v školách; novelizáciou protiteroristických právnych predpisov s cieľom zabrániť ich zneužívaniu alebo príliš širokému výkladu; zaručením práva na slobodu prejavu, združovania a zhromažďovania, účinným riešením problémov osôb vysídlených z domovských regiónov okrem iného v dôsledku dlhodobého konfliktu; a zlepšením sociálno-ekonomickej situácie na juhovýchode krajiny; v tejto súvislosti je znepokojený súdnymi procesmi so 151 kurdskými politickými aktivistami vrátane ôsmich zvolených a úradujúcich miestnych starostov, ktoré prebiehajú v meste Diyarbakir a ktoré sú zásahom do legálnych politických aktivít;

28. víta posilnenie právneho rámca, ktorý prostredníctvom ústavného balíka zaručuje práva žien a rodovú rovnosť; je znepokojený klesajúcou mierou zapojenia pracovných síl, a to aj v prípade žien s vysokou úrovňou vzdelania; naliehavo vyzýva vládu, podnikateľský sektor a občiansku spoločnosť, aby prijali komplexné opatrenia, akými sú boj proti negramotnosti žien, aktívna podpora dostupnosti stredoškolského vzdelania pre dievčatá alebo zabezpečenie zariadení na starostlivosť o deti, zamerané na odstraňovanie chudoby žien, lepšie sociálne začleňovanie žien a ich zapojenie do pracovného trhu; ďalej pobáda k zavedeniu systému vyhradených kvót s cieľom zabezpečiť zmysluplnú účasť žien na všetkých úrovniach v podnikovej a verejnej sfére a v politike; vyzýva najmä politické strany, aby využili príležitosť posilniť aktívne zapojenie žien do politiky, ktorú poskytujú nadchádzajúce voľby;

Streda 9. marca 2011

29. vyjadruje hlboké znepokojenie nad pretrvávajúcim vysokým výskytom domáceho násilia vrátane takzvaných zločinov v mene cti a manželstiev z donútenia; v tejto súvislosti víta iniciatívy ženských hnutí, ktoré zviditeľňujú tieto problémy, a naliehavo vyzýva vládu, aby na všetkých úrovniach zintenzívnila svoje úsilie v oblasti prevencie najmä uplatňovaním zákona č. 4320 o ochrane rodiny a sledovaním jeho vykonávania zo strany polície a súdnictva tým, uloží obciam nad 50 000 obyvateľov povinnosť zabezpečiť dostatočný počet útulkov pre ohrozené ženy a deti, účinnou kontrolou plnohodnotného dodržiavania tejto povinnosti a zavedením systému následnej pomoci ženám po opustení týchto zariadení s cieľom zabezpečiť im psychologickú podporu, právnu pomoc a zdravotnú starostlivosť a pomôcť im s návratom do spoločnosti; žiada vládu, aby vytvorila primeraný a účinný dohľad nad dodržiavaním tejto povinnosti obcami; žiada súdnictvo, aby zabezpečilo dôsledné a riadne trestanie prípadov násilia voči ženám a neplnoletým osobám, ako aj osobám bojujúcim proti takzvaným zločinom v mene cti;

30. naliehavo žiada vládu, aby zákonom zabezpečila a účinne presadzovala rovnosť bez ohľadu na pohlavie, rod, rasový či etnický pôvod, náboženstvo či vieru, postihnutie, vek alebo sexuálnu orientáciu; ľutuje nedávne súdne konania proti združeniam lesbičiek, homosexuálov, bisexuálov a transsexuálov (LGBT), ale víta skutočnosť, že súdy tieto prípady zamietli; konštatuje však, že sú potrebné ďalšie kroky zamerané proti homofóbii a diskriminácii na základe sexuálnej orientácie v zmysle odporúčania Výboru ministrov Rady Európy pre členské štáty o opatreniach na boj proti diskriminácii na základe sexuálnej orientácie alebo rodovej identity; vyzýva tureckú vládu, aby zabránila ozbrojeným silám klasifikovať homosexualitu ako „psychosexuálnu chorobu“; žiada o zladenie návrhu zákona o boji proti diskriminácii a výbore pre rovnosť s normami EÚ vrátane dôvodov pohlavia a sexuálnej orientácie; vyzýva národné a miestne orgány, aby ukončili pokračujúce vraždy transrodových osôb vrátane transrodových sexuálnych pracovníkov/pracovníčok;

31. domnieva sa, že Turecko by malo v súlade so svojimi záväzkami podľa medzinárodného práva prijať právne predpisy, ktoré zavedú ako alternatívu k vojenskej službe civilnú alebo sociálnu službu, ktorých dĺžka nebude mať trestajúci charakter, a ktoré umožnia slobodnú voľbu medzi týmito možnosťami; žiada vládu, aby zabezpečila dôsledné dodržiavanie rozsudku ESEP vo veci Ülke/Turecko zmenou a doplnením právnych predpisov, aby sa zabránilo pokračujúcemu trestnému stíhaniu osôb s výhradami svedomia odmietajúcich vykonať vojenskú službu; žiada vládu, aby vyšetrila obvinenia zo zlého zaobchádzania s osobami s výhradami svedomia vo vojenskej väzbe a prijala kroky, ktorými zabráni výskytu takéhoto zlého zaobchádzania v budúcnosti;

32. zdôrazňuje význam poskytovania účinnej ochrany obhajcom ľudských práv; vyjadruje znepokojenie z pretrvávajúcich prípadov súdneho konania proti obhajcom ľudských práv a ich trestného stíhania a osobitne upozorňuje na proces s Pinarou Selekovou, ktorý trval dvanásť rokov napriek trom oslobodzujúcim rozsudkom; vyzýva Komisiu, aby jej prípad aj iné podobné prípady pozorne sledovala a systematicky sa na takýchto súdnych konaniach zúčastňovala;

33. naliehavo žiada hlavné politické strany, aby našli riešenie v súvislosti so zákazom nosenia šatiek na univerzitách, ktoré by bolo protiváhou polarizujúcemu účinku tohto problému na tureckú spoločnosť; trvá na tom, aby toto riešenie vychádzalo z možnosti slobodnej voľby žien;

34. dôrazne opakuje svoju výzvu tureckej vláde, keďže sa v nadväznosti na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia Rady Európy č. 1625 nedosiahol žiaden pokrok, aby realizovala politiky na zachovanie dvoj kultúrneho charakteru tureckých ostrovov Gökçeada (Imbros) a Bozcaada (Tenedos) a najmä aby riešila problémy, s ktorými sa stretávajú členovia gréckej menšiny v oblasti ich vzdelávania a majetkových práv;

Posilňovanie sociálnej súdržnosti a prosperity

35. chváli odolnosť tureckej ekonomiky v súvislosti s globálnou hospodárskou krízou; zdôrazňuje, že toto ekonomické oživenie je jedinečnou príležitosťou na zvýšenie miery účasti pracovnej sily a zamestnanosti, pretože obe sú veľmi nízke a dosahujú sotva 50 % hodnotu, a na začatie procesu postupného sociálneho začleňovania; poukazuje na spoločnú zodpovednosť vlády a sociálnych partnerov a nabáda ich na prehĺbenie spolupráce s cieľom posilniť základy sociálne orientovaného trhového hospodárstva;

Streda 9. marca 2011

36. naliehavo vyzýva tureckú vládu a vlády členských štátov, aby nevníмали a neprezentovali integráciu občanov EÚ tureckého pôvodu do spoločnosti ich nových domovských krajín ako hrozbu, ale ako príležitosť pre budúcnosť našej spoločnosti;

37. berie na vedomie vzájomnú závislosť hospodárstva EÚ a Turecka a poukazuje na to, že s postupujúcou integráciou Turecka do trhu EÚ môže táto vzájomná previazanosť pomôcť zvýšiť prosperitu oboch strán;

38. víta zlepšenia, ktoré priniesla novelizácia ústavy v oblasti sociálneho dialógu a práv odborov; trvá však na tom, že okrem toho je nutné komplexne prispôsobiť právny rámec i očakávaný právny predpis o odborových zväzoch normám Medzinárodnej organizácie práce a EÚ; nabáda všetky strany Hospodárskej a sociálnej rady, aby zvýšili úsilie a prehĺbili spoluprácu v záujme dosiahnutia tohto cieľa;

39. znovu opakuje, že je potrebné posilniť súdržnosť medzi jednotlivými tureckými regiónmi a medzi vidieckymi a mestskými oblasťami; poukazuje v tejto súvislosti na osobitnú úlohu vzdelávania a na nutnosť riešiť pretrvávajúce výrazné regionálne rozdiely v oblasti kvality školstva a školskej dochádzky;

40. naliehavo vyzýva vládu, aby riadne zvažila udržateľnosť a environmentálne dôsledky plánov novej vodnej a energetickej infraštruktúry, ktorú zamýšľa vybudovať v rámci projektu rozvoja juhovýchodnej Anatólie (GAP) a ktorá môže zničiť životné prostredie a jedinečnú krajinu v mnohých regiónoch, a najmä vplyv takéhoto projektu na susedný Irak; zdôrazňuje najmä potrebu zabezpečiť, aby bol návrh zákona o ochrane prírody a biodiverzity pozmenený tak, aby ochránil kultúrne a archeologické dedičstvo a bol plne harmonizovaný s európskymi normami, a jednoznačne vymedziť zodpovednosť za ochranu prírody v rámci výkonnej moci; vyzýva tureckú vládu, aby prijala ambicióznejší politický rámec podporený konkrétnymi akčnými plánmi na boj proti zvyšovaniu emisií uhlíka;

Budovanie dobrých susedských vzťahov

41. vyzýva tureckú vládu a všetky zainteresované strany, aby aktívne podporovali prebiehajúce rokovania a konkrétne prispeli k úplnému vyriešeniu cyperskej otázky, a žiada ju, aby okamžitým začatím sťahovania vojenských jednotiek z Cypru pomohla vytvoriť vhodnú klímu na vyjednávanie; dôrazne nabáda obe cyperské komunity k intenzívnej činnosti, ako ich vyzval generálny tajomník OSN, aby zúročili už dosiahnutý pokrok v rokovaníach s cieľom dosiahnuť udržateľné riešenie v súlade s príslušnými rezolúciami Bezpečnostnej rady OSN, predovšetkým s rezolúciou č. 550 (1984), a zásadami, na ktorých je založená EÚ, a to v prospech cyperských občanov, EÚ a Turecka;

42. vyzýva Turecko, aby zintenzívnilo podporu výboru pre nezvestné osoby na Cypre, najmä uľahčením prístupu do vojenských zón a archívov, a aby prijalo všetky ďalšie potrebné kroky v súlade s rozhodnutiami ESEP týkajúcimi sa humanitárnej problematiky nezvestných osôb;

43. vyzýva Turecko a turecko-cyperské orgány, aby na ostrove neusadzovali žiadnych nových tureckých občanov, keďže by to naďalej menilo demografickú rovnováhu a znižovalo lojalitu jeho občanov voči budúcemu spoločnému štátu na základe spoločnej minulosti; vyzýva Turecko, aby sa venovalo otázke usadzovania tureckých občanov na ostrove v súlade so Ženevským dohovorom a zásadami medzinárodného práva;

44. naliehavo vyzýva obe strany, Turecko a Arménsko, aby bezpodmienečne ratifikovali protokoly a otvorili hranice, a vyzýva Turecko, aby uplatnilo svoj vplyv v tomto regióne s cieľom posilniť opatrenia zamerané na budovanie dôvery;

45. berie na vedomie zvýšené úsilie Turecka a Grécka o zlepšenie vzájomných vzťahov; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že doteraz nebola odvolaná hrozba casus belli, ktorú vyhlásilo Veľké národné zhromaždenie Turecka voči Grécku; očakáva, že turecká vláda skoncuje s pretrvávajúcim narušovaním gréckeho vzdušného priestoru a s letmi nad gréckymi ostrovmi;

Streda 9. marca 2011

46. zdôrazňuje, že Dohovor OSN o morskom práve (UNCLOS), ktorý podpísala EÚ, 27 členských štátov a všetky ostatné kandidátske krajiny, je súčasťou *acquis communautaire*; vyzýva preto tureckú vládu, aby ho podpísala a ratifikovala bez ďalšieho odkladu;

47. oceňuje prehlbovanie vzťahov medzi Tureckom a Irakom a jeho kurdskú regionálnu vládu a vyzdvihuje najmä prínos Turecka k stabilizácii Iraku; naliehavo žiada Turecko, aby si s irackou vládou a ostatnými susedmi vyjasnilo opatrenia na vyváženie negatívneho vplyvu projektu výstavby hydroelektrárne, ktorý ohlásila turecká vláda;

Pokrok v spolupráci EÚ – Turecko

48. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v Turecku ešte nebol implementovaný dodatkový protokol k dohode o pridružení medzi ES a Tureckom, čo ovplyvňuje proces rokovaní, a vyzýva tureckú vládu, aby protokol plne implementovala;

49. berie na vedomie pokrok, ktorý dosiahlo Turecko v kapitole o energetike, a znova vyzýva Radu, aby bez ďalších prieťahov začala rokovania o tejto kapitole; vyzýva tureckú vládu, aby posilnila svoje úsilie v rámci rokovaní o pristúpení k Zmluve o energetickom spoločenstve; víta ratifikáciu medzivládnej dohody o plynovode Nabucco a podpísanie memoranda o porozumení k prevádzke prepájacieho plynovodu medzi Tureckom, Gréckom a Talianskom, keďže oba tieto projekty sú dôležité pre energetickú bezpečnosť EÚ;

50. víta prebiehajúce rokovania o kapitole v oblasti potravinovej bezpečnosti, veterinárnej a fytosanitárnej politiky, ktoré sa začali 30. júna 2010; nabáda Turecko, aby dokončilo potrebné kroky na uzatvorenie niektorých kapitol, ako sú podniková a priemyselná politika a transeurópske siete;

51. oceňuje ukončenie rokovaní o readmisnej dohode medzi EÚ a Tureckom a vyzýva tureckú vládu, aby zabezpečila, že do nadobudnutia platnosti dohody budú plne uplatňované existujúce dvojstranné dohody; zdôrazňuje význam prehlbovania spolupráce medzi EÚ a Tureckom v oblasti riadenia migrácie a hraničných kontrol, okrem iného vzhľadom na to, že vysoký podiel nelegálnych prisťahovalcov prichádza na územie EÚ cez Turecko; víta skutočnosť, že tri návrhy zákonov v oblasti azylu boli konzultované s občianskou spoločnosťou, a naliehavo žiada vládu, aby zákony bez prieťahov predložila parlamentu; zastáva názor, že ihneď po nadobudnutí platnosti dohody o readmisii by Rada mala poveriť Komisiu, aby iniciovala dialóg o vízovom režime s osobitným zreteľom na podmienky vstupu podnikateľov a študentov do EÚ ako nevyhnutný krok v súvislosti s mobilitou;

52. berie na vedomie stále aktívnejšiu zahraničnú politiku Turecka, ktorej cieľom je posilniť jeho úlohu v regióne; vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku, aby riadne prihliadala na tento rozmer a v spolupráci s Tureckom sa zasadzovala o koordináciu cieľov a náležitú podporu záujmov EÚ; vyzýva tureckú vládu, aby zintenzívnila koordináciu svojej zahraničnej politiky s EÚ; v zásade víta nedávno oznámenú tzv. politiku nulových problémov voči susedom Turecka, pripomína však potrebu podporovať jednoznačné hlásenie sa Turecka k našim spoločným európskym hodnotám a záujmom; vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku, aby zintenzívnila jestvujúci dialóg s Tureckom o zahraničnopolitických otázkach spoločného záujmu; vzhľadom na to, že Turecko ako sekulárna demokracia s väčšinovým podielom moslimského obyvateľstva je pre mnohých v arabskom svete príkladom, dôrazne nabáda na vyvíjanie spoločného úsilia na podporu demokratizácie a rozvoja na Blízkom východe a v severnej Afrike;

53. zdôrazňuje strategický význam čiernomorského regiónu pre EÚ; domnieva sa, že Turecko je významným partnerom EÚ v tomto priestore, a vyzýva ho, aby podporovalo politiky a kroky EÚ v tomto regióne a aktívne prispievalo k ich plneniu, a to vrátane prípadnej stratégie EÚ pre Čierne more;

Streda 9. marca 2011

54. nalieha na tureckú vládu, aby plne podporovala úsilie medzinárodného spoločenstva zabrániť Iránu získať jadrové zbrane, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko hlasovalo proti príslušnej rezolúcii Bezpečnostnej rady OSN; domnieva sa, že Turecko by mohlo prispieť k demokratizácii a posilneniu ľudských práv v Iráne, keby svoje úsilie koordinovalo s EÚ;

55. domnieva sa, že Turecko musí zohrávať dôležitú úlohu pri posilňovaní dialógu o mierovom procese na Blízkom východe a pri podpore stabilizácie Libanonu, a vyzýva ho, aby oživilo svoje úzke väzby s Izraelom, znovu pristúpilo ku konštruktívnej mediácii a najmä aby prispelo k posilneniu Palestínskej samosprávy;

56. oceňuje, že Turecko konštruktívne podporuje úsilie transatlantických partnerov v Afganistane a na Balkáne; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že námietky Turecka naďalej blokujú strategickú spoluprácu medzi NATO a EÚ nad rámec dohôd „Berlín plus“;

57. vyzýva tureckú vládu, aby podpísala štatút Medzinárodného trestného súdu a predložila ho na ratifikáciu, čím ďalej zvýši podieľanie sa a účasť Turecka na celosvetovom mnohostrannom systéme;

58. berie na vedomie závery a zdokonalenia, ktoré Komisia navrhla v ročnej správe o vykonávaní nástroja predvstupovej pomoci (IPA) za rok 2009 s cieľom prioritne uprednostniť ciele a projekty, ktoré sú v súlade s prístupovými kritériami, ako sa navrhuje v osobitnej správe Dvora audítorov č. 16/2009; zdôrazňuje dôležitosť komplexného sledovania vykonávania nástroja IPA, pretože sa rozbieha stále viac projektov;

*

* *

59. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, generálnemu tajomníkovi Rady Európy, predsedovi Európskeho súdu pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Tureckej republiky.

Európsky integračný proces Čiernej Hory

P7_TA(2011)0091

Uznesenie Európskeho parlamentu z 9. marca 2011 o procese integrácie Čiernej Hory do EÚ

(2012/C 199 E/14)

Európsky parlament,

- so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady zo 17. decembra 2010 udeliť Čiernej Hore štatút kandidátskej krajiny na vstup do EÚ,
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o stanovisku Komisie k žiadosti Čiernej Hory o členstvo v Európskej únii (KOM(2010)0670),
- so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade o stratégii rozširovania a hlavných výzvach v rokoch 2010 – 2011 (KOM(2010)0660),